



Să te ia dracu', băi, tată! Tu l-ai ascuns pe Bolozan! Tu le-ai amenințat pe mama și pe Olga să nu-mi sufle un cuvânt despre acest „mâncător de rahat cu polonicul”, cum l-ai numit tu în anii în care am fost prieteni, care a zăcut două luni în camera mea, izolat de lume, fără să-i dea măcar un telefon nevastă-sii care-l aștepta disperată acasă, cu un copil de patru ani. Ai mânjit cu rahat casa noastră pentru că ai ascuns un mâncător de rahat! Numai că rahatul mâncat cu polonicul de secretarul UTC al propagandei pe județ a fost bine plătit și apreciat. Dar uite că pe 22 decembrie '89 rahatul comunist a dispărut! Și Bolozan n-a avut ce să mai mănânce. În schimb, a mâncat bătaie și a vomitat cu sânge tot rahatul înghițit până atunci. E adevărat, l-au bătut rău, aproape să-l omoare. El și-a căutat-o.

Nici Bolozan nu știe ce-a fost în mintea lui când, în seara zilei de 23 decembrie, s-a dus la Uzina Mecanică pentru a organiza prima celulă a Frontului Salvării Naționale. Așa auzise la televizor, că trebuie organizate formațiuni locale ale Frontului care să lupte cu teroriștii! Tovarășii săi de la partid se făcuseră nevăzuți. Niciunul n-a răspuns la telefon. Muncitorii l-au recunoscut pe omul care îi ținea în ședințe peste programul de lucru și le prelucra „ultima cuvântare a tovarășului secretar-general Nicolae Ceaușescu”, care îi chema duminicile la muncă, pentru a depăși planul, care îi scoatea în noiembrie pe ogoare ca să adune porumbul stricat și ceapa degerată și îi

ținea flămânzi până la căderea întunericului, care le răspundea numai în citate de-a lui nea' Nicu când îi cereau o învoire de la muncă, să-și vadă de copiii bolnavi acasă. Un om de rahat! Muncitorii l-au huiduit și l-au scuipat. Mirosul flegmelor i-a întors stomacul pe dos. Ce rău le făcuse acelor oameni? Era tovarășul lor! Îi încurajase cu citate din Nicolae Ceaușescu pentru a munci pentru o viață mai bună. Îi însoțise pe ogoare pentru a strânge recolta țării. Îi ajutase cu „indicații prețioase” și „chemări la întrecere”, cu butelii, cu repartiții pentru apartamente și cu trimiteri la doctorii buni din București, atât cât a putut. Îi îndrumase pe „drumul luminos al comunismului”. Dar fusese nemilos cu cei care chiuleau, care trăgeau la măsea la locul de muncă, cu cei care ardeau gazul și frecau pula. Pe ăștia îi futuse în cur, jar mâncaseră! Bolozan a fost un om drept, n-a făcut favoruri, a urma politica partidului și a aplicat „indicațiile”. Atunci, de ce l-au huiduit și l-au scuipat când a vrut să le vorbească despre necesitatea înființării Frontului Salvării...? El voia să-i organizeze! Fără disciplină, nu se poate construi nimic, nici măcar democrația. Ar fi trecut peste flegme, dar oamenii l-au îmbrâncit. Și asta l-a enervat, de ce pui mâna pe mine, băi, putoare?, mai știi când te-am prins beat, dormind în schimbul trei?, trebuia să-ți desfac contractul de muncă, tu-ți morții mă-tii! Și atunci a luat primul pumn în gură, care i-a umplut gura de sânge. Sângele era sărat. Nu s-a pierdut cu firea, deși simțea cum borșul fierbinte îi curgea pe bărbie. Dimpotrivă, ar fi dat și el cu pumnii, dar erau prea mulți care țineau să-l pocnească. Și pentru prima dată s-a simțit singur. Nicio cuvântare nu-l mai putea apăra. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și nevastă-sa fugiseră din Comitetul Central, dar fuseseră prinși la Târgoviște. Și Bolozan a fugit, dar pe el l-au prins la poarta uzinei. De ce l-au fugărit, doar era de-al lor? Într-adevăr, o duceau prost, pâinea se dădea pe cartelă, carnea și laptele nu se găseau în piețe, portocalele se băgau în

alimentare numai la Sărbătorile de Iarnă, dar trebuia să muncească și să făurească „societatea socialistă multilateral dezvoltată”! Bolozan mânca la cantina partidului din oraș, acolo mâncau membrii aparatului de partid, avea o Dacie neagră cu șofer, care-l ducea prin județ, la datorie, la munca de instruire a cadrelor, nu la plimbare! Cu mașină la scară și mâncare la cantina partidului, tovarășul Bolozan era solidar cu oamenii simpli, muncitori și țărani, intelectuali și liberi profesioniști. Nu apucase să intre în nomenclatorul de cadre al Partidului Comunist Român, nu fusese un nomenclaturist, ci un tânăr comunist!

În fața porții, Bolozan a simțit în spate o durere stranie, care i-a tăiat puterile. A apucat să întoarcă privirea și i-a numărat: trei. Unul avea o rangă. A doua lovitură l-a nimerit în ceafă și l-a doborât. Caldărâmul mirosea a cauciuc ars de la roțile camioanelor care, cu o zi înainte, livraseră cuzineții de motor pentru Uzina Dacia din Pitești, ultima comandă a anului și cea care contribuia la depășirea cu 12% a planului. 12 procente, ce realizare! Acea putoare de cauciuc i-a sfredelit creierul. Apoi, gândul i-a zburat precis și clar la ședințele de învățământ politico-ideologic cu tinerii de pe platforma siderurgică, în care se ținea cât putea să nu tragă o bășină de la tribună. Avea burta balonată și nu putea să iasă la toaletă pentru orice pârț care-l deranja. L-au luat la șuturi, în burtă, în cap, pe unde au nimerit, bătaie golănească, s-a pișat pe el de durere. Și-a amintit de drumurile desfundate prin orașele județului și de fețele căzute ale profesorilor, medicilor și inginerilor, tineri intelectuali, cărora la ridicase nivelul ideologic. Câtă muncă de convingere și câtă energie consumase pentru a-i aduce pe elevi și pe studenți în sălile de sport, în care se organizau seri dansante cu muzică românească în noaptea de Paște sau în Ajunul Crăciunului! Gândul i-a zburat și la cea mai tare realizare profesională: cunoașterea la perfecție a volumului

*Din gândirea social-politică a președintelui României Nicolae Ceaușescu. Procese și tendințe fundamentale ale dezvoltării mondiale contemporane.* Cartea apăruse în 1979, la Editura Politică. Cu această carte i-a dat pe spate și pe tovarășii de la București. El era la pământ, într-o baltă de sânge, dar ar fi fost în stare, așa, cu borșul pe nas și cu pantalonii pișați, să vorbească despre „gândirea social-politică a tovarășului” nu numai în limba română, ci și în alte trei limbi: franceză, rusă și engleză. Cu această izbândă Bolozan își câștigase un loc în delegația Uniunii Tineretului Comunist Român, condusă de Nicu Ceaușescu, care efectuase o vizită de prietenie în China. Fără pile și fără intervenții îl însoțise pe fiul cel mare al secretarului-general și la Congresul Tineretului de la Moscova. Înainte de plecare, fusese instruit la București împreună cu ceilalți membri ai delegației și înțelesese importanța misiunii trasate de partid: includerea în documentele finale ale Congresului și a unor idei din „gândirea tovarășului Nicolae Ceaușescu”. Bolozan s-a dus la Moscova foarte bine instruit, în ciuda faptului că purta o barbă asemănătoare cu cea a căpitanului Anton Lupan din serialul „Toate pânzele sus!”. A fost inclus pe lista vorbitorilor la un simpozion organizat în acele zile și a fost felicitat de membrii delegațiilor din Polonia și Cehoslovacia. Și blonda Josefa Hory, omologul său pe probleme de propagandă din delegația Cehoslovaciei, l-a felicitat la masa festivă de după simpozion. În limba engleză l-a felicitat și au schimbat câteva păreri. Ea era absolventă de Electronică la Praga și era mai dezinvoltă decât el. Probabil delegația tinerilor comuniști cehoslovaci nu era supravegheată de securiștii lor atât de tare cum era cea a tinerilor comuniști din România. Sigur, Bolozan a avut timp să-i facă tovarășei capul mare cu *gândirea social-politică a președintelui...*, deși observase că blonda îl ascultase cu o privire dulce: mai bine m-ai fute decât să mânânci rahatul „din gândirea” nebunului vostru de președinte! Și Bolozan s-a

gândit la același lucru, ce mișto ar fi s-o-ncalece pe tovarășa asta! Cu siguranță că futaiul lor sălbatic într-o cameră din *Moskovskaya Gorka Hotel* ar fi asigurat alimentarea cu energie electrică a Kremlinului timp de-o lună! Dar nu era momentul de futaiuri, mai ales că la Moscova nici nu i se mai scula de atâtea dezbateri conduse de rușii ăia aroganți și nesimițiți, care jucau pe degete delegațiile „popoarelor prietene” venite să-i pupe în cur. Pe ai noștri nu i-au putut juca rușii. Ei aveau sarcina să includă în rezoluția finală ideile din „gândirea președintelui”. Și au reușit, să moară rușii de ciudă! Poate la un alt simpozion, poate la un alt congres, tovarășa Josefina Hory! S-a despărțit de blonda Josefina nu înainte să facă schimb de telefoane, ca între tovarăși.

Bolozan ar fi ajuns în Comitetul Central al PCR și în nomenclatorul partidului, dacă cel care îi inspirase „gândirea social-politică” în limba franceză, rusă și engleză, nu ar fi fost împușcat la Târgoviște, împreună cu nevastă-sa. Cartea asta i-a rămas blocată în minte când a simțit fiorul rece al morții pe trotuarul din fața Uzinei Mecanice. Soția, puștiul și socrii săi îl așteptau acasă. La ei nu s-a gândit. Înainte de a leșina, Bolozan a recunoscut că rămăsese fără stăpân, alt cuvânt nu găsisese, stăpân! Își pierduse stăpânul ale cărui „indicații” le urmase credincios în toți acei ani de când descoperise ziarul *Scânteia Tineretului* pe bancheta din trenul de „Mârlad”. A leșinat cu sufletul ușurat pentru că moartea i-a rupt lanțul care îl legase de stăpân. Devenise propriul său stăpân, adică un om liber. Mort, dar liber!

În seara zilei de 23 decembrie '89, ai găsit pe stradă un om, băi, tată! Mai bine ai fi găsit un portofel gol. Nu te-ai gândit dacă este mort sau viu, dacă e terorist sau revoluționar, dacă e bețiv sau bolnav de inimă, dacă e un sclav sau un om liber. Ce dracu' căutai la ora aia pe stradă? Omul era îmbrăcat, dacă se poate spune așa, într-o haină de piele care puțea a

urină. Băltea în sânge și urină. Ai oprit pe stradă o Dacie condusă de un șofer speriat de amenințările teroriștilor, sanchi!, n-a fost prins niciun terorist în orașul nostru, și l-ai dus pe om la Spitalul Județean. Șoferul, buimac ca și tine, ți-a înghițit minciuna: ăsta e un revoluționar pe care l-au bătut teroriștii, futu-le muma-n cur de ordinari! Dar tu știai cine este muribundul, l-ai recunoscut din povestirile mamei despre prietenul meu cu barbă din studenție: Iulian Bolozan, mâncătorul de rahat cu polonicul. Eu eram inginer stagiar la Curtea de Argeș și apăram Fabrica de râșnițe și aspiratoare de atacurile teroriștilor, sanchi! Nu aveai cum să mă anunți: Leonid, l-am găsit pe stradă pe Bolozan, e bătut măr, a rămas fără o ureche! La spital, doctorii l-au recunoscut pe rănit, printre alți răniți și împușcați aiurea. Doar Bolozan le ridicase nivelul politico-ideologic! Ai vrut să pleci acasă, îți făcuseși datoria de „luptător în Revoluție”, dar un medic te-a reținut, matale să nu pleci! Și n-ai plecat. Ai stat toată noaptea pe holul de la „Terapie intensivă” până a doua zi la prânz, când același medic ți-a spus, complice și istovit, că tovarășul este stabilizat și că poți să-l duci acasă. Dar nu acasă la el, la vila de lângă Grădina Publică, ci acasă la matale, ți-a șoptit apăsător medicul, ai înțeles, domnule? Ai dat din cap și ți-ai frecat cu palma bărbia nerasă. Te mânca palma. Nu avea rost să pui întrebări deplasate în acele zile de haos revoluționar.

Când s-a lăsat întunericul, o Dacie obișnuită, dar cu un motor în bună funcționare, l-a adus pe Bolozan, întins pe bancheta din spate, sub anestezic, în fața blocului nostru. Tu și șoferul l-ați cărat în brațe până la etajul doi. Și Olga a dat o mână de ajutor. Era studentă în anul trei la Finanțe-Contabilitate și i-a plăcut să vă ajute să cărați rănitul cu pieptul și capul bandajat, îi plăceau filmele americane despre războiul din Vietnam! L-ați instalat pe Bolozan în patul din camera mea. Patul meu de flăcău. Mama s-a speriat, ce s-a întâmplat, Dumitre?, ce-ai